

SÄKENIÄ

Sosialistinen Kuukausijulkaisu

Ilmestyy kuukausittain, Fitchburgissa, Mass., Raivaajan kustannuksella

ALEX COLEMAN, toimittaja

Avustajia: N. R. af Ursin, A. B. Mäkelä, Yrjö Sirola y. m.

Published every Month, by Raivaaja Pub. Co., Fitchburg, Mass.

Selviä piirteitä ja hahmopiirteitä

Mihin pyrkii sosialidemokratia?

Aikana, kuten nyt, jolloin puhutaan paljon jonkun uuden oppisuunnan "hahmopiirteistä", joka oppisuunta tulevaisuudessa muka kehittyy johtavaksi, on paikallaan, ensinnäkin, muistutella mihin se vanha suuntamme, sosialidemokratia, pyrkii ja miten, ja toiseksi, mihin sen uuden suunnan hahmopiirteet viittaavat sen pyrkivän ja miten. Ja varsinkin sentähden tämä muistuttelu on tärkeä, kun jotkut "uuden suunnan" puoltajat näkyvät unhottavan mihin se vanha suunta pyrkii. Ja tämä muistuttelu on myös tarkotettu haasteeksi kaikille uuden suunnan miehille, sillä heidän on asia näyttää, missä vanha suunta ei kestä, kun kerran uutta hahmottelevat.

Siis, mihin pyrkii sosialidemokratia?

Sosialidemokratia pyrkii siihen, että tuotannonvälineiden — maan, kaivosten ja vuorilaitosten, raaka-

aineitten, työkalujen, koneitten, kulkuneuvojen — kapitalistinen yksityisomistus muuttuu yhteiskunnalliseksi omistukseksi ja tavara-tuotanto vaihtuu sosialistiseksi, yhteiskuntaa varten ja sen kautta harjoitetuksi tuotannoksi.

Tähän ei pitäisi kellään sosialidemokratilla olla mitään vastaan-sanomista. Kuitenkin tuonnoin, kun tässä aikakauskirjassa kirjoitettiin, että "socialidemokratian tarkoitusperä ei ole teollisuuksien ja tuotannon ottaminen niissä työskentelevien työväenryhmäin haltuun, vaan yhteiskunnan, toisin sanoen, valtion ja kunnan haltuun", niin kysyi toveri Yrjö Sirola "kuka auktoriteetti on hänelle (x:lle) tämän määritelmän antanut?" Siis "yhteiskunnallinen omistus" kaipaa hieman valaisua. Käytämme sellaisia auktoriteetteja kuin Engels ja Kautsky selittämässä tätä.

Engels kirjottaa: "Köyhälistö valtaa valtiomahdin ja muuttaa tuotannonvälineet ensin valtion omai-

suudeksi. Tämän kautta kumoo se olemassaolonsa köyhälistönä, kumoo kaikki luokkaerot ja luokkavastakohdat ja valtion olemassaolon valtiona.”

Kautsky kirjoittaa, ensinnäkin, monopoleista puhuen, että voittoisan köyhälistön vallankumouksen täytyy luonnon pakostakin johtaa siihen, että yksityisomaisuuden osuus näihin monopoleihin lakkaa. . . “Yksinään niiden ottaminen valtion ja kunnan huostaan merkitsee koko tuotantoprosessin hallitsemista yhteiskunnan ja sen elinten, valtion ja kunnan kautta.”

“Sopivimmat ottaa valtion huostaan”, jatkaa sitten Kautsky, “ovat kansalliset kulkuneuvot — rautatiet, höyrylaivat — sekä raaka-ainneiden ja puolituotteiden tuotanto — vuorikaivokset, metsät, rautatehtaat, koneitehtaat jne. . . Raaka-ainneiden ja puolituotteiden muokkaaminen yksityiskulutusta, samoin kuin vähittäiskauppaa varten, omaa enimmäkseen paikallisen luonteen ja on vielä kovin pirstoutunut. Näillä aloilla tulevat kunnat ja osuuskunnat astumaan etualalle ja valtion liike olemaan vähäisemmästä merkityksestä. Mutta edistyvän työnjaon kanssa vähenee tuotanto suoranaista yksityiskulutusta varten suhteellisesti yhä enemmän tuotantovälineiden tuotantoon nähden. Siten kasvaa myös valtion tuotannon alue. Toiselta puolen laajenee tämä alue senkin kautta, että liikenteen ja suurliikkeiden kehitys poistaa markkinain paikalliset rajat tuotannonhaarassa toisensa jälkeen ja muuttaa yhden toisensa perästä paikallisesta kansalliseksi tuotannoksi. . . Kehitys pyrkii siis tekemään valtion tuotannon päätuotantomuodoksi köyhälistöhallituksen vallitessa.” Samoin rahapääomasta puhuen, Kautsky kirjoittaa: “Kapitalististen

liikkeiden joutuminen yhteiskunnan omaksi (kuten niiden siirtymistä valtion, kunnan ja osuuskuntien huostaan voi kutsua)*) johtaa jo itsestään siihen, että suuri rahapääomakin joutuu yhteiskunnan omaksi.” Ja, edelleen, maaomaisuudesta: “Suuret, kapitalistisesti työs kentelevät maataloudelliset liikkeet tulevat itsestään läpikäymään saman kehityksen kuin muut suuret liikkeet. Ne tulevat kadottamaan palkkatyömiehensä ja ovat pakotettuja tarjoamaan omaisuutensa valtion ja kunnan ostettavaksi. Siten joutuvat nekin yhteiskunnan huostaan.”

Tämä ehkä riittää osottamaan sen, että sosialidemokraattiset auktoriteetit eivät tarkota tuotantovälineitten yhteiskunnallisella omistuksella sitä, että ne joutuvat työväen ryhmäin, vaan yhteiskunnan, se on, valtion ja kunnan, ja myös osuuskuntain, huostaan.

Miten sosialidemokratia pyrkii päämääräänsä?

“Se tahtoo, että työtätekevät luokat omistavat valtiollisen vallan, voidakseen sen avulla muuttaa valtion suureksi, pääasiallisesti omien tarpeittensa tyydyttämistä varten työskenteleväksi taloudelliseksi yhdyskunnaksi”, luetaan Erfurtin Ohjelmassa.

“Työväenluokan vallankumouksen ensimmäinen askel on köyhälistön kohottaminen valtuokan asemaan voittamaan kansanvaltaisuden taistelun. Köyhälistö käyttää poliittista ylivaltaansa kiskoakseen asteittain kaiken kapitalin porvaristolta, keskittääkseen kaikki tuotantokeinot valtion, se on valtuokaksi järjestyneen köyhälistön käsiin”, luetaan Kommunistisessa Manifestissa.

*) Kautskyn väliluomaus.

“Köyhälistö valtaa valtiomahdin” jne. kirjoittaa Engels.

Minkätähden juuri valtiomahdin eli -vallan?

“Valtion taloudellinen toiminta on sen kehityksen luonnollinen lähtökohta, joka johtaa sosialistiseen yhteiskuntaan”, sanotaan Erfurтин Ohjelmassa. “Valtion täytyy taloudellisen ja valtiollisen kehityksen välttämättömänä seurauksena ottaa huolekseen määrätty taloudelliset tehtävät. Ja nämä tehtävät kasvavat päivä päivältä.... Muis-tettakoon vain, mitä kaikkea nykyään kuuluu valtiotaidon piiriin: pankki-, siirtomaa-, tulli-, rautatie- ja sosialipolitiikka, kuten työväen-suojeleminen, työväenvakuutus, köyhäinhoito jne. Eikä siinä kyllin. Taloudellinen kehitys pakottaa valtion myöskin liikkeenharjoit-tajaksi, osaksi jotta se voisi säilyt-tää itseään, osaksi jotta se voisi pa-remmin pitää tehtävistään ja osaksi tulojen kartuttamisen tähden.... Samalla kun valtion taloudelliset toimet ja taloudellinen valta täten yhä lisääntyvät, samalla tulee ... koko taloudellinen liike yhä moni-puolisemmaksi, yhä herkemmäksi, ja yksityiset kapitalistiset liikkeet yhä riippuvammiksi toisistaan. Sa-malla kasvaa myös niiden herkkyyt-sä ja riippuvaisuus kapitalistiluokan suurimpaan työnantajaan, valtioon nähden. Ja sen ohella lisääntyvät myös häiriöt ja epäjärjestykset ta-loudellisella alalla, joita poista-maan kapitalistiluokka taas kutsuu suurinta nykyistä taloudellista mah-tia, valtiota. Siten täytyy valtion jo nykyisenkin yhteiskuntamuodon vallitessa ryhtyä yhä enemmän jär-jestämään ja ohjaamaan taloude-llista elämää, ja yhä valtavammaksi käyvät ne keinot, joita se voi tähän tarkoitukseen käyttää.” (Erfurтин Ohjelma)

Mutta, vaikka nykyisen valtion

taloudellinen toiminta on sen kehi-tyksen luonnollinen lähtökohta, jo-ka johtaa sosialistiseen yhteiskun-taan, niin “tällä emme suinkaan tahdo sanoa, että jokaisen taloude-lisen tehtävän tai taloudellisen liik-keen joutuminen valtion huostaan olisi askel sosialistiseen yhteiskun-taan johtavalla tiellä, emme liioin, että tämä yhteiskunta voisi syntyä, kun valtio vain ottaa haltuunsa ko-ko taloudellisen liikkeen, ilman et-tä valtion tarvitsee oleellisesti muuttua” (Erf. Ohj.)

“Vasta sitte, kun työtätekevät luokat ovat päässeet yhteiskunnas-sa hallitseviksi, lakkaa valtio ole-masta kapitalistinen laitos; vasta sitte se voidaan muuttaa socialisti-seksi yhteiskunnaksi. Tämä käsi-tys johtuu siitä tehtävästä, jonka sosialidemokratia on asettanut pää-määräkseen: se tahtoo, että työtä-tekevät luokat omistavat valtiolli-sen vallan, voidakseen sen avulla muuttaa valtion suureksi, pääasias-sa omien tarpeittensa tyydyttämis-tä varten työskenteleväksi talou-delliseksi yhdyskunnaksi.”

Kuitenkin, poiketaksemme hie-man aineestamme, käsitetään, var-sinkin anarkistien taholta, sociali-demokraattien tarkoittamaa tuotan nonvälineitten yhteiskunnallistutta-mista valtiomahdin kautta valtio-socialismiksi eli valtiokapitalismik-si.

Rehellen anarkistien vielä ny-kypäiväisenkin käsityksen sociali-demokratiasta kuvaa Krapotkinin lausunto “alkuperäisen socialisti-liikkeen lievennyksestä”. “Valta anastettava nykyisissä valtioissa”, tuli sen osaston tunnuslauseeksi, joka otti sosialidemokratian nimek-seen”, sanoo hän, ja jatkaa: “Tä-män puolueen ensimmäiset voitot Saksan valtiopäivämiesvaaleissa herättivät suuria toiveita. Kun so-cialidemokraattisten edustajain lu-

ku kasvoi kahdesta seitsemään ja sitte yhdeksään, laskivat muuten järkevät miehet, että XIX:n vuosisadan lopulla tulevat sosialidemokraatit olemaan enemmistönä Saksan parlamentissa ja voivat lainsäädäntötietä saattaa sosialistisen kansanvaltion käytäntöön. Siten menetti tämän puolueen sosialistinen ihanne vähitellen oikean luonteensa. Yhteiskuntajärjestelmän sijasta, joka olisi työväen omien järjestöjen kautta luotava, rakennettava, omistettiin ihanteeksi teollisuuden saattaminen valtion käsiin, s. o. valtiososialismi eli oikeammin valtiokapitalismi.” (Valankumousmiehen muistelmia)

Kuitenkaan, kukaan sosialidemokraatti ei ajattele sosialistisen yhteiskunnan voivan syntyä kunhan vain nykyinen valtio ottaa tuotannon haltuunsa, ilman että se oleellisesti muuttuu.

Mihin sen uuden suunnan hahmopiirteet viittaavat sen pyrkivän ja miten?

Uuden suunnan hahmopiirteet, jotka ovat esitettynä Haywoodin ja Bohnin kirjassessa “Industrial Socialism”, ovat hyvin hämärät, vaikka sitä on sanottu sen kirjoittajain sekä julkaisijain taholta selvimmäksi tekeleeksi sosialistisen ymmärryksen luomisessa.

Yhdessä suhteessa se on kuitenkin selvä: joko luomaamatta tai ta hallaan, siinä ei puhuta ehkes vahingossakaan tuotantovälineitten yhteiskunnallistuttamisesta. Hämärän aavistuksen, mitä industrialinen sosialismi tarkoittaa, saa seuraavasta: “Työläisten tuleva hallitus toteuttaa sosialismin. Mitään hallitusta ei luoda päivässä. Jokaisen uuden yhteiskuntajärjestyksen, uusine hallituksineen, täytyy kehittyä vuosia tullakseen lopulliseen ja

täydelliseen muotoonsa. Sosialismia ei voida toteuttaa ennenkuin työläiset, teollisuushallintonsa kautta, omistavat ja hallitsevat tuotannonvälineet. Tämä hallinto on nykyisin kehittymässä — työpajoissa, tietysti. Missä hyvänsä järjestyneet työläiset voittavat osittaisen kontrollin työpajassaan, jossa työskentelevät, siinä meillä on teollisuuskansanvallan kasvu. Jos työläiset ovat työskennelleet kaksitoista tuntia päivässä ja pakottavat työnantajansa myöntämään heille kymmenen tunnin päivän, niin silloin he laativat tärkeän lain. Tämä laki lähtee työläisten vallasta hallita työpajaa.” Näin sitten, “jos koko kansakunnan työläiset vaatisivat ja pakottaisivat voimaan kahdaksantunnin lain”, niin “se olisi mahdikkaampi laki työväenluokan hyväksi kuin mitä kongressi tai lainlaatijakunnat ovat koskaan laatineet”. Täten, “työläisten järjestyneen teollisen ja poliittisen vallan kasvaessa, luokkataistelu tulee yhä kireämmäksi” ja “jatkuu kunnes työläiset ovat kylliksi voimakkaat voittaakseen täydellisen vallan kansakunnan teollisuuksien yli. Trusti on järjestynyt teollisuus. Työväenunio tulee olemaan järjestynyt teollisuusyhteiskunta.”

Jos tästä minkään hahmopiirretä keksii, niin on se syndikalismin, varsinkin viimeisestä lauseesta sen melkein selvästi erottaa.

Eräässä kohdassa mainitaan myös työläisten poliittisesta vallasta ja sen kasvusta. Se on totta. Mutta sitä ei käytetä tuotannonvälineitten yhteiskunnallistuttamisen tarkoituksessa, kuten seuraavasta nähdään: “Sosialistipuolueen suuri tarkoitus on valloittaa valtion valtakeinot ja siten estää kapitalistien niitä käyttämästä työläisiä vastaan. Sosialistien ollessa poliittisissa viroissa, työläiset voivat olla lakossa

tulematta ammutuksi. He voivat pitää lakkovahtia tulematta vangituksi ja vankilaan heitetyksi. Puhe- ja painovapaus, jonka tyrannimaiset kapitalistit nykyään niin usein kieltävät, tulee työväenluokalle taatuksi. Silloin he voivat jatkaa työpaja-järjestymistään ja työläisten valistamista. Vaatimusten voittamiseksi taloudellisella alalla on valtiiovallan kontrolli ehdottomasti välttämätön."

Sosialistipuolueen tehtävän kokosumma on sanottu seuraavasti:

1) Sen täytyy vallata poliittisen valtion kaikki valtakeinot ja estää niitä käyttämästä työväen teollisia järjestöjä vastaan;

2) Sen täytyy olla selvän tietoisuuden levittäjä, käyttäen suurta ja kasvavaa järjestöään sosialismin leviämiseksi;

3) Sen täytyy käyttää kaupunkien hallituksia työväenluokan yhteiskunnallisten etujen edistämiseksi.

Jos tässä mikään on selvää, niin selvää on se, että industrialiset sosialistit eivät tarkoita vallata valtiovaltaa toimittaakseen sen kautta tuotantovälineitten yhteiskunnallistuttamisen. Valtiovalta pidetään vain aisoissa sillääikää kun työläiset "jatkovat työpaja-järjestymistään". Ja industrialiset sosialistit väittävätkin, että nykyinen valtio ei keelpaakaan sen suorittamiseen. Siksi he sanovat, että "onkin parasta, että emme kuvittele valtiiovallan valtuuksella muuta kuin että edes saamme sen tehottomaksi porvariston käsissä", mutta se ei ole ainoastaan tämä valtion luuloteltu saattomuus, joka johtaa heitä tähän ajatukseen, vaan se että "työväen taloudelliseksi luokkajärjestöksi paisuneet uniit... ovat kypsyneet

kaiken järjestämään". Siksi valtio saa "kernaasti jäädäkin tehotto-muuteensa".

Industrialinen sosialismi ja sosialidemokratia vastakkain

Verratessa industrialista sosialismia ja sosialidemokratiaa toisiinsa, havaitaan että ne lähtevät kokonaan vastakkaisista perusteista.

Sosialidemokratia pitää nykyisen valtion taloudellista toimintaa sen kehityksen luonnollisena lähtökohtana, joka johtaa sosialistiseen yhteiskuntaan. "Samalla kun kapitalistinen tuotantotapa yhä enemmän ja enemmän muuttaa kansan suuren enemmistön köyhälistöksi, luo se mahdin, jonka oman häviönsä uhalla on ... kumous toimitettava. Yhä enemmän ja enemmän ajamalla yhteiskunnallisiksi muutuneet tuotannonvälineet valtion omaisuudeksi, näyttää kapitalistinen tuotantotapa itse kumouksen toimeenpanotien", joka on, valtiomahdin valtaaminen köyhälistölle ja sen kautta lopullisesti toimitettava yhteiskunnallistuttaminen.

Industrialinen sosialismi pitää työläisten kontrollivaltaa työmaallaan sen kehityksen luonnollisena lähtökohtana, joka johtaa sosialistiseen teollisuusyhteiskuntaan. "Tämä (sosialistinen teollisuushallinto) on nykyisin kehityksessä — työpajoissa, tietysti. Missä hyvänsä järjestyneet työläiset voittavat osittaisen kontrollin työpajassaan, jossa työskentelevät, siinä meillä teollisuuskansanvallan kasvu" eli alkua.

Kaikkien uuden suunnan ihailijoiden, jotka samalla tykkäävät kutua itseään sosialidemokraateiksi, sopii tätä vastakohtaa tarkasti tutkia.

Lakossa ja hädättyinä